ที่ นศ 0017.1/ว2797

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ 80000

7 สิงหาคม 2552

เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติการเรียกเก็บเงินจากประชาชนที่มาติดต่อขอรับบริการงานบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกเทศมนตรีนครนครศรีธรรมราช , นายกเทศมนตรีเมืองทุ่งสง และนายกเทศมนตรีเมืองปากพนัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0309.2/ว 12908 ลงวันที่ 29 กรกฎาคม 2552

พร้อมนี้จังหวัดขอส่งสำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0309.2/ว12908 ลงวันที่ 29 กรกฎาคม 2552 เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติการเรียกเก็บเงินจากประชาชนที่มาติดต่อขอรับบริการงานบัตรประจำตัวประชาชน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุชาติ สุวรรณกาศ)
ปลัดจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่ทำการปกครองจังหวัด
กลุ่มงานปกครอง
โทร./โทรสาร 0-7534-0738
www.pokkrongnakhon.com

ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ ว ๑๒๙๐๙ กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๓๙ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติการเรียกเก็บเงินจากประชาชนที่มาติดต่อขอรับบริการงานบัตรประจำตัวประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัดและปลัดกรุงเทพมหานคร

ด้วยปรากฏข่าวการร้องเรียนเกี่ยวกับการบริการประชาชนทางสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำงานที่ไม่โปร่งใสของข้าราชการที่ให้บริการงานการทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน โดยมีการเรียกเก็บเงินค่าเขียนคำร้อง เงินค่าธรรมเนียมการออกบัตร และเงินค่าปรับในการออกบัตรประจำตัวประชาชน การจำหน่ายสินค้าและซองพลาสติกใส่บัตรประจำตัวประชาชน หรือซองพลาสติกใส่ทะเบียนบ้าน เป็นต้น

กรมการปกครองขอเรียนว่า การเรียกเก็บเงินจากประชาชนที่มาติดต่อขอรับบริการงานบัตรประจำตัวประชาชน หลักการปฏิบัติราชการ คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะกระทำการใดไปกระทบสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนไม่ได้ เช่น หน่วยงานเรียกเก็บเงินจากผู้มาขอรับบริการ ๕ บาท เป็นค่าเขียนคำร้องไว้จ้างลูกจ้าง เมื่อมีกรณีฟ้องศาลว่า การเรียกเก็บเงินไม่ชอบจึงขอเงินคืน ซึ่งศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วว่า หน่วยงานไม่สามารถทำได้เพราะกระทบสิทธิและทรัพย์สินของประชาชน และศาลได้ตรวจสอบแล้วไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ การกระทำจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้คืนเงินค่าคำร้อง ๕ บาท เป็นต้น ฉะนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับการเก็บเงินค่าคำร้องและค่าธรรมเนียมการออกบัตรประจำตัวประชาชน กรมการปกครองพิจารณาแล้ว จึงขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครสั่งการเพื่อซักซ้อมแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

๑. ให้กำชับเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติงานตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ มิให้แสวงหาผลประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนผู้มาขอรับบริการเข้าใจในกรณีที่มีการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมและการจำหน่ายสิ่งของที่นอกเหนือจากเงินค่าธรรมเนียมที่ผู้มาขอรับบริการจะต้องจ่าย เช่น ซองพลาสติกใส่บัตรประจำตัวประชาชน หรือซองพลาสติกใส่ทะเบียนบ้าน เป็นต้น ห้ามมิให้มีการบังคับจำหน่ายสินค้าในลักษณะขายควบกับการจ่ายเงินค่าธรรมเนียมในทุกกรณี

๒. ให้ติดประกาศอัตราค่าธรรมเนียมการออกบัตรในแต่ละกรณีให้ประชาชนมองเห็นได้อย่างชัดเจน เพื่อป้องกันปัญหาการร้องเรียนผ่านสื่อมวลชนเกี่ยวกับพฤติกรรมการให้บริการประชาชนที่ไม่เหมาะสมและการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมรวมถึงการเปรียบเทียบปรับ ให้ออกใบเสร็จรับเงินและฉีกมอบให้ผู้มาขอรับบริการไว้เป็นหลักฐานทุกราย

๓. การเรียกเก็บเงินค่าเขียนคำร้อง เงินค่าธรรมเนียมการออกบัตร และเงินค่าปรับการออกบัตรประจำตัวประชาชน ให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติดังนี้

/ ๓.๑ คำขอมีบัตร ...

๓.๑ คำขอมีบัตร (บ.ป.๑) เป็นเอกสารอย่างหนึ่งที่ต้องทำควบคู่กันไปกับการถ่ายรูปและการออกบัตร อันเป็นหน้าที่ของผู้ยื่นคำขอที่อยู่ในข่ายบังคับของกฎหมายจะต้องปฏิบัติ หากฝ่าฝืนจะถูกลงโทษ และถึงแม้ว่า บ.ป.๑ ดังกล่าวจะมีชื่อเรียกว่า "คำขอมีบัตร" แต่โดยลักษณะของเอกสารแล้วเป็น "ทะเบียน" ที่ปัจจุบันนี้พิมพ์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์และใช้เป็นหลักฐานอย่างหนึ่งของทางราชการ มิใช่คำร้องที่จะเรียกเก็บเงินค่าจ้างเขียนได้

๓.๒ กรณีการขอตรวจหลักฐานหรือคัดสำเนารายการเกี่ยวกับบัตรที่ถือว่าเป็นสิทธิในฐานะผู้มีส่วนได้เสียของผู้มาขอรับบริการ ถึงแม้ว่าผู้มีส่วนได้เสียไม่สามารถเขียนคำร้องได้ด้วยตนเองและมอบหมายให้ผู้ช่วยเหลือในการเขียนคำร้อง แต่เนื่องจากกระทบกับสิทธิและทรัพย์สินของผู้มาขอรับบริการและไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ จึงไม่สามารถเรียกเก็บค่าเขียนคำร้องดังกล่าวนี้ได้

๓.๓ เงินค่าธรรมเนียมการออกบัตร การออกบัตรใหม่หรือเปลี่ยนบัตร และการขอตรวจหลักฐานหรือคัดสำเนา หรือการคัดและรับรองสำเนารายการเกี่ยวกับบัตร ให้เรียกเก็บและออกใบเสร็จรับเงิน ตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๙ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖

๓.๔ การเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน ในกรณีที่มีโทษปรับสถานเดียว เมื่อผู้ยื่นคำขอยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ การเปรียบเทียบปรับดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องคำนึงถึงพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิด ความหนักเบาแห่งข้อหาและฐานะของผู้ต้องหาเป็นสำคัญ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเปรียบเทียบปรับคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๘ ข้อ ๖

๔. ให้นายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต ปลัดเทศบาลและหัวหน้าสำนักปลัดเมืองพัทยา กวดขันการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวข้างต้น และให้ตรวจสอบการรายงานผลการออกบัตร การเก็บค่าธรรมเนียมและการเก็บเงินค่าปรับเป็นประจำทุกวัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และสั่งการให้อำเภอ เขต เทศบาลและเมืองพัทยา ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวงศ์ศักดิ์ สวัสดิพาณิชย์)
อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนบัตรประจำตัวประชาชน
โทร. ๐๒-๗๙๑-๗๖๑๒ ถึง ๗๖๑๓
โทรสาร ๐๒-๙๐๖-๙๒๗๙